

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 12 Mai v.

În turbulența scirilor ce se alungă de un timp încôce cu iuțala fulgerului unele pe altele nu este mirare, dacă chiar și ómeni cari se ocupă neîntre-rupț cu politica țilei perd firul și nu se mai știu orienta. Este cu anevoie astăzi de a predomni prezentul, cu atât mai greu înse a sci viitoriul și al proroci. Organele cele mai însem-nate spun ađi că va fi congres sau pace, pentru ca mâne să spună că nu va fi nici pace nici congres, ci va curge de nou sânge și că resbelul va lua dimensiuni mai mari decât mai nainte.

În astfel de împregiurări nesig-ure nu este lucru de mirare dacă staturi și popóre, cari sînt interesate deadreptul sau órecum mijlocit de afa-cerile, cari țin lumea într'un resufflet, se gândesc și pentru țile rele și să pregătesc pentru întempinarea reledor dacă cumva ar fi să vie ceva rău.

Nu de ađi este sciut că pregăti-rile pentru astfelu de țile neasteptate și nedorite nu se fac numai cu gropi, cu șanțuri împenate cu tunuri și cu alte întărituri, ci, unde ómenii știu să cugete și nu numai să gândească, caută să susțină întreg, ba să mărescă pa-triotismul în toți cetățenii statului de o potrivă.

Rațiunea acestei procederi este fôrte naturală: pentru că în timpuri de ispită nimic nu e mai salutariu pen-tru un stat ca adevăratul patriotism. Acesta închiagă forțele într'un zid ne-străbătut, de care se frâng valurile ori cât de mari și impetuóse a ini-micilor năvălitori.

Cât ne privește, pe noi Români, n'am prea avut norocirea, în casuri de ispită, a fi înimați și întăriți în patriotism. Tratați vitreg în trecut prin legi espatrietóre în patria proprie, ini-marea cătră iubirea de patrie a fost numai productul inimei, moștenit dela străbunii nostri. În timpul de față legile nu sînt așa de aspre ca cele din trecut, înse o încurajare de tot mare nici astăzi n'avem, pentru că acei

ce au rolul prim în afacerile țerei ne fac greutăți mai la tot pasul, ne fac să simțim că nu suntem ca ei, ca și când noi nu am purta aceleși sarcini și n'am împlini aceleși datorințe.

Nu-i destul cu atât. Români mai la tóte ocaziunile mai grele au fost timbrați cu epitetul de dacoromaniști, au fost clevetiți că graviteză în afară și dacă au radicat undeva pretensi-uni ca d. e. să li se respecte limba, au fost îndrumați să se ducă la Bucu-resci.

Români, cu tóte aceste de câte ori patria comună a fost în pericol au dat, și în timpurile mai nóue, cele mai neîndoielnice dovezi de patriotism. Analele militare austriace sînt bogate de pagini, în care este înregistrată virtutea militară românescă.

Dintre toți compatrioții nostri nimenea n'ar avé chiámare mai mare ca compatrioții magiari să nu scape din vedere însușirea cea bună a românilor în punctul patriotismului. Și astăzi nimenea nu ar fi mai chiá-mați ca dênșii să spriginescă ace-sta nobilă însușire. Ar trebui dênșii să 'și aducă aminte de cuvintele ce-lui mai mare bărbat al lor, Deak, care a întempinat pe magiarii transilva-neni în Martie 1867 cu cuvinte des-approbátore când cereau pentru Tran-silvania mesuri deosebite, mesuri cari erau îndreptate în contra Românilor, ca cei mai numeroși în patria mai îngustă.

Nu o fac; înse pentru acesta încă nu le am țice nici un cuvânt. Româ-nul e datat a suferi, rabdarea lui este îndelungă.

Trebuie înse să vatem pe tot omul cu bune simțiri, când pe lângă tóte dovezile nedisputabile, Români, astăzi, când érá se arată nuori grei pe ori-zontul politic, când se încep a se face pregătiri de apărare giur împregiur la fruntariile patriei nóstre, se ved de nou inferați în jurnalistica magiară de trădători de patrie.

„Magyar Polgár“ se face acum, când fie care patriot adevărat ar tre-

bui să încurageze spre patriotism, dacă este să amenințe vre un pericol, or-gan denunciatoriu, întrebând pre guvern „dacă lucră bine când concrede pri-„veghiarea și terminarea lucrărilor de „întărire astor fel de trupe, a căror „ómeni în partea cea mai mare sînt „Români? cine cutéză a sta bun că „fraternizarea la granițe nu va avé un sfirșit tragic?“

Români au în istoria țilelor nós-tre un 1859 și un 1866, un trecut cu mult mai onorific în napoia lor decât legiunile lui Klapka, cari tábărise în Nordul Ungariei, și de aceea ei resp-ing cu indignațiune astfel de insi-nuări impertinente și lipsite de ori ce basă reală.

Dacă compatrioții Magiari nu vor ca să se apropie de noi fie din ori ce causă ar fi, ar trebui, cel puțin, să ne dea pace să 'și vadă ei de patriotis-mul lor și noi ne vom vedé de al nostru.

La tótă întemplanța Români nu au lipsă să învețe patriotism dela ó-meni ca cei de felul scriitorului din „Magyar Polgár“, care se pare mai mult a trăi în visuri amăgitóre, decât a cunósce care este situațiunea de ađi politică și cari sînt adevăratele ei pe-ricule.

Revista politică.

Din mulțimea scirilor contrađi-cátóre de înainte cu două trei țile cum-pănă bate spre congres. Variațiunea acésta era de lipsă după atâtea sgo-mote cari purtau timbrul unei erum-peri noue a furiei resbelului.

Telegrama cea mai nouă din Lon-don a biroului Reuter spune că în 23 Maiu n. după améđi, Suvaloff a vor-bit cu Salisbury și că acela a decla-rat că propunerile rusesci trebuie pă-strate în cel mai ascuns secret până când gurgvernul britanic își va fi dat respunsul. Părerea generală este că pacea va fi susținută și congresul se va întruni.

În legătură strinsă cu acésta scire telegrafică stau urmátórele sciri pre-mergátóre: Una din Viena, carea spune, că la oficiul de esterne din Viena au sosit împărtășiri detaiate despre concesionile Rusiei față cu Anglia, în-a-nte de ce au sosit la ambasada ger-mână. Împărtășirile sînt fôrte concise și abia mai lasă vre-o îndoială despre întrunirea congresului. Principele Bis-marck, se țice mai departe în scirea din Viena, a gratulat contelui Șuvaloff pentrucă, aprețiând el cu multă înțe-lepciune situațiunea, a adus lucrurile la stadiul dorit de Rusia și de Europa.

Alte sciri din Berlin dela 22 Maiu anucią, ca este multă speranță de o înțelegere între Rusia și Anglia. „D. Ztg.“ are o insciințare din Berlin, con-form cărei cauza congresului este atât de favorabilă încat în Berlin s'au în-ceput negoțiări asupra locului unde are a se întruni congresul. Ru-șii stăruiesc pe lângă Berlin, Bis-mark vrea ca congresul să se intru-nescă în Brusela, de óre ce el din cause sanitare nu voiesce a lua parte și cu atât mai puțin să pórte presi-diul în congres. Rusia a designat pen-tru congres pe Șuvaloff și Iomini. În privința succeselor în congres Berli-nesii, cu tóte aceste, nu sînt cu mare încredere. Óre care speranță înse tot este, de óre ce la dorința Germaniei o înțelegere separată între Russia și Anglia nu va avé loc; dar nici An-glia nu stăruiesc pe lângă așa ceva. — „N. W. T.“ află din Berlin, din isvor diplomatic, că congresul se va întruni în 20 Iuniu.

„Agence Russe“ din Petersburg scrie: Numai acei ce au interes să fie resbel lucră într'acolo, ca să impedece înțelegerea între Rusia și Anglia. Tóte însă îndreptătesc presupunerea că si-lințele lor vor fi nimicite, precum se dovedesce acésta din scirile sosite din Constantinopole și Berlin și din împregiurarea că congresul se va întruni. Pentru de a întemпина tóte scirile false ce sar puté ivi în restim-pul până când va fi cunoscut resulta-

FOIȚA.

Statua lui Mihaiu.

Preste Dunărea bețrână curge cruntă bătălie,
Căci creștinii vor se 'nfrângă osmânésca su-meție;
Și cu-al međinopței vultur s'a 'ntrunit cel românesc,
Care'n pliscu-și pórta crucea, steagul Domnu-lui ceresc.

Vuietul se respândesce, se cutremură pământul,
Gróză e ce-ți vede ochiul, gróză chiar ce-duce vântul;
Și la scaunul domniei, unde stă Mihaiu armat,
Se arată o minune, căci — Mihaiu s'a deșteptat.

„Cine-mi strică somnul vecinic?“ — și de lata sabie bate, —
„Este sânt imperiul morței, și-a lui plaiuri necălcate!“

Dar curênd se îmblândesce, și cautând în-giurul seu,
Fruntea lui se înserină, în tempest' un cur-cubeu.

Giur în giurul seu privește: o cetate stră-lucită,
Trulle falnici, mari palate, și mulțimea îm-miită;

Drept în fața lui se 'nalță sus al Muselor palat*),
Ear în drépta sea si 'n stânga dóue tunuri s'au postat.

Căci palatul România far și 'l puse de lu-mină,
Ca în veci să-și vedă calea, Creătoriul ce 'i destină;
Tunurile sînt trofee, óstea ce le-a câștigat,
Și drept pârğă prețiosă lui Mihaiu le-a în-chinat.

Și privind în fericire preste a sea iubită ginte,
Și 'nalțând nervósa dréptă, ce comandă „Înainte!“

Đice: „De-acum dorm în pace, dorul meu se împlini:

Căci Românu'l ce perduse: cartea,
arma regăsi!“
Eugen Silvan.

*) Monumentul lui Mihaiu în Bucuresci stă în fața palatului universității.

Suveniri din viața școlară.

(Urmare.)

II.

Școla din orașul B.

Părinții mei erau ómeni sêraci, n'aveau decât o vacă, 2 boi de muncă și o iapă nêgră. Cu acésta avere, a đis tata „Dómne ajută“ și a pornit cu mine pe calea școlilor. De a gâ-nđit el sau nu cât de lungă va fi acé-stă cale, nu știu. Atâta este adevărat: calea școlilor mele a fost mai lungă decât țilele lui, Dđeu s'ál ierte. Dar destul că tata a pornit într'un noroc, ori mai bine me-a pornit la școli străine. M'a pornit, căci pe la Sântă-Mărie, când se începea școlile, tata era bol-nav, iapa cea nêgră se prăpădisse, iar sluga trebuia să muncescă. Și așa eu a trebuit să merg pe jos cale de dóue poște. Mi-au dat opincufe nóue în pi-cióre, un suman sur în spate și un toiag a mână și — dute la școlă. Dar mama mi-a mai dat încă ceva. Ea đi-cându-mi: pune-i bine și 'i grigesce că țî-or prinde bine, mi-a pus în șerpărel

5 cruceri noi nouți. Încă n'avusem atâta amar de bani, și nu puteam pri-cepe pe ce'i voiu sci cheltuți. Destul că însoțit de frate-meu, care scia ca-lea, am pornit améndoi ca nisce șo-moége, că frate-meu nu era cu mult mai voinic decât mine. El avea me-rindea legată într'o merindare și acă-țată în un bêt, ce îl ținea pe umêr. Cum mi-a fost la inimă când am por-nit la școlă, nu-mi mai aduc aminte. Destul că am pornit și știu că mama ne-a petrecut până în uliță, dând po-vețe fratelui meu, și s'a uitat după noi până am apucat într'o cotitură, unde nu ne mai putea vedé. Pe dru-mul cel lung ne-au întalnit mulți ómeni, cari uitându-se la noi ne întrebau „unde mergeți?“ Iar când le respundeam clă-tinau din cap. — Tot auđisem vorbin-du-se de orașe, de case mari cu câte dóue și trei contignății, dar eu în min-tea mea nu-mi puteam face nici orașe ca B. și nici case cu câte 2 contig-nății. Când am ajuns însă în B. era să amefesc de ceea ce vedeam. Erau tot domni preste domni, și numai ici colea întâlneai și câte un om. Dar

tul misiunii lui Șuvaloff, „Agence Russe“ atrage atențiunea, ca sciri positive despre rezultatul misiunii lui Șuvaloff în London vor pute să apară numai în decursul săptămâni viitoare.

Din altă scire telegrafică se vede pe cine înțelege „Agence Russe“ că voiesce să împedecă înțelegerea între Anglia și Rusia. Densa și „Journal de A. Petersburg“ atrage atențiunea cetitorilor sei, cu provocare la o depeșă din „Times“, sosită de la Constantinopole, și i provocă a se feri de scirile pesimistice din Constantinopole și adaugă, că în legătură cu aceste stă și o conjurațiune asupra sultanului, care înse n'a isbutit.

Situațiunea înaintea Constantinopolei și în Constantinopole cu toate cele de mai sus este precară. Este foarte de temut de o revoltă pregătită din afară. Pote că este un necs între temerile aceste și între ceea ce ne spunea telegraful eri, că un foc mare a ruinat partea cea mai mare a înaltei Porți, dară arhivul a rămas nevătămat.

Principele Carol va sosi ați, mâne la Bucuresci din călătoria de inspecțiune. Dela Calafat a trecut principele Dunărea la Vidin și a vizitat câmpul de bătăie dela Smêrdan. În Vidin a fost principele primit de Ruși cu toate onorurile militare. Clerul i-a oferit pâne și sare și i-a mulțamit pentru conlucrarea armatei române.

În Bucuresci s'a serbat ziua de 10 Maiu, ziua suirei principelui Carol pe tron și a declarării României de independentă cu iluminatiuni și cu decorarea edificiilor cu stéguri.

Călătoria comitelui Șuvaloff.

Sub acest titlu „die Post“, din Berlin, publică următorul important articol:

„Acastă călătorie este privită de totă lumea ca o simptomă pacifică, și organele guvernului rus fac tot ce pot pentru a se afla în lume că Rusia dorește pacea și că este dispusă se facă pentru acasta avansuri mari.

„La 3 Aprilie noi scriam următoarele: „Rusia nu mai are altă alternativă de „cât rebelul sau părăsirea tractatului de la „San Stefano; și trimiterea unui plenipotentiar la congres, ar implica deja părăsirea tractatului.“

„Alternativa ast-fel stabilită este justificată, și Rusia pare astăzi decisă a părăsi tractatul. Nu credem a pute interpreta altfel călătoria comitelui Șuvaloff. Ambasadorul rus de la Loudon se duce la Saint-Petersburg după ce a pus mai întâiu fără folos totul în mișcare cât-va timp pentru a dobândi o declarațiune formală din partea Engliterei asupra arangiamentelor care ar pute

să fie substituite eventualmente tractatului de la San Stefano. Cu toate acestea comitele Șuvaloff va fi în stare să arate suveranului seu, asupra scopului ce cabinetul din St. James se va sforța se ajungă, la cas de o revizuire a acestui tractat de cătră un congres, punctele de reclamațiune pe care le va fi aflat din esplucațiunile verbale ale bărbatilor de stat englezi. Comitele, ducându-se de la London la St. Petersburg, a trecut prin Fridrichsruhe. Este permis a conchide că diplomatul rus a umblat să se asigure de spriginul Germaniei pentru a obțină ca Englitera se remăe la declarațiunile sale (care n'au luat nici decum o formă care s'o lege) în privința limitelor în care acastă putere cugetă să se manție la cas de revizuire. Se pôte considera ca sigur că Englitera nu va părăsi pozițiunea cea avantagiosă pe care a luat-o, și mai ales idea supremației congresului asupra oricărei modificări unilaterale a tractatului de la 1856, care este însuși opera unui congres. Menținând în mod logic acest punct de vedere, Englitera n'a consimțit și nici nu pôte măcar se consimți a nega de fapt supremația congresului, îndatorându-se prin declarațiuni relative la o modificare materială a tractatului din 1856.

„După ce a resistat mult timp, Rusia va trebui să primescă punctul de vedere englez, și se pare, dacă am sta să judecăm după analiza telegrafică a unui articol din „Journal de St. Petersburg“, că acastă așteptare este deja anunțată.

„Dacă aprecierea ce făcurăm asupra situațiunii este esactă, pericolul unui rebel anglo-rus ar dispără în fața eventualității unui arangiament pacific a lucrurilor orientale, pus din nou sub autoritatea Europei întregi.

„Opiniunea publică din toate țările se va simți ușurată la dobândirea unui asemenea rezultat. Și în fața acestui simțimânt de satisfacțiune generală, se va pute considera ca neînsemnat numărul vocilor care vor pretinde că soluțiunea în perspectivă este nesuficientă sau că nu este în realitate o soluțiune. Și de astă-dată, nu va fi vorba de cât d'o amânare, iar nu d'o soluțiune definitivă a cesțiunii Orientului. Chiar noi suntem din aceia cari, de la începutul crizei care ține de trei ani, și în mai multe din fazele sale, am semnalat pericolele unei amânări. Astăzi, nu hesitam a recunoșce că acastă amânare este inevitabilă și că ar fi o bine-facere pentru Europa. Dacă acastă amânare a devenit inevitabilă, cauza este greșala ce a făcut politică rusescă închidând tractatul de San Stefano. Acastă greșală implică de altă parte, justificarea politicii engleze. Nisce censori forte dibaci au blamat adeseori acastă politică, că n'a dat chiar de la început Turciei ajutorul armatelor sale. Dacă politica engleză ar fi făcut acastă, ar fi răsculat în contra'i simțul moral al lumii întregi și pe acela al propriei sale țeri. Numai după ce tractatul de la San Stefano a arătat lumii că beneficiul Rusiei trebuie să fie

dominațiunea teritoriului otoman, sub un acoperiș de autoritate fictivă a Porții devenită o păpușe în mâinile Rusiei, numai atunci a venit momentul pentru Englitera d'a sustrage pe Pörtă și cu densa teritoriul otoman de sub mâna prea bine-voitoare a Rusiei. Când Englitera a început acastă operă, și cu o serioșitate la care nu se aștepta nimeni, totă Europa care nu este rusă a aprobat, fie în mod tacit fie sus și tare modul d'a lucra al Engliterei.

„Dacă acum se va ajunge la o revizuire a tractatului de la San Stefano, Englitera va pute și va trebui negreșit să dea adversarilor ei care vor ceda o probă de considerațiune, și să respecte pe cât îi va fi cu puțință forma esteriură a tractatului. Numai efectele acestui tractat și spiritul care l'a dictat de la început trebuie să fie suprimate. Se va pute împedeca ca Bulgaria să nu devie în realitate o provincie rusescă, ca indemnitatea de rebel să nu pue pe Sultan la dispozițiunea Rusiei, etc., și acastă fără a face să dispară vre-una măcar din dispozițiunile sale. Cea mai vițe luptă va ave loc chiar în sinul Congresului în privința posesiunii Batumului.

„Este probabil dar că imperiul turcesc va mai pute încă să continue de a esista și, pe cât se pare, fără o micșorare considerabilă a întinderei sale actuale. Dacă Rusia ar fi putut să se mulțamescă pe libera intrare în marea Mediterană prin strimtori fără a voi să le domine, dacă ar fi indicat, ca singurul tărâm în care voia să înainteze, imensele tărâmurii ale Asiei, ea ar fi putut să pue un capet dominațiunii turcesci în Europa. Ne putend să se abție de a se însărcina cu acastă misiune gigantică, a trebuit să afle din experiență că forțele sale departe de a fi destul de mari pentru a pune mâna chiar indirectamente pe Constantinopole, contra voinței unei singuri puteri mari europene.

„Dacă se va face pacea acum, Rusia va trebui să se întrebe, în cei de ce sau doue de ani cari vor urma, dacă niscare va reforme interioare vor pute să sporască forțele sale guvernamentale și populare în cât să i permită de a întreprinde din nou, cu mai multe șanse de succes, misiunea pe care a fost nevoită să o părăsescă. În acest timp, Europa, care scie cât valorează vitalitatea Turciei, va ajunge la idei lămurite și uniforme asupra organizării durabile și bună pentru Europa întregă ce va trebui să se dea peninsulei balcanice, precum și asupra mijlocelor ce va trebui să întrebuiște pentru a o stabili. „Tel.“

Dela sinodul archidieceșan.

Sibiu în 1 Maiu v. 1878.

Ședința VIII.

După o interpelațiune a dep. Băulescu cu privire la censurarea manualelor subșternute consistoriului spre

acest scop, și după deslușirile multămitore date de presidiu într'acolo că va purta de grige ca astfelu de manuale pe viitoriu să se censureze la timpul seu, — urmază la ordine continuarea regulamentului afacerilor interne ale consistoriului.

Înainte de a intra în merit, dep. Iosif Pușcariu propune ca §§ următori fără a se mai lua în desbatere să se primescă în mod provisor, iar la sesiunea procsimă consistoriul pe baza esperiențelor făcute să așternă de nou sinodului proiectul pentru stabilire în mod definitiv.

Acastă propunere nu se primesc; se continuă deci pertractarea secțiunilor următoare despre espeditură și registratură. Desbaterele asupra acestor paragrafi, cari cuprind mai mult lucruri de esecutivă decât de legislativă, au absorbit cu toate aceste aprôpe ședința întregă dinainte de amedi. Nu vren să negăm însemnătatea regulării acestei afaceri ce privesce manipularea cu actele intrate la consistoriu, credem însă că în proporțiune cu alte cesțiuni principiale și mai momentușe, în acastă materie s'au făcut cu mult prea multe propuneri și s'au desbătut cu un foc, pe care mai bucuros l'am fi vădut arătându-se în desbaterea altor cesțiuni mai de mare importanță.

Desbaterea asupra regulamentului terminată, urmədə la ordine raportul comisiunei generale despre dreptul de proprietate, de administrare și de dispunere asupra tipografiei archidieceșane. Raportorul comisiunei P. Cosma propune ca sinodul să decidă că: dreptul de proprietate și de dispunere asupra tipografiei spre scopurile ficsate în testamentul întemeetoriului tipografiei archieppului și metropolitului Andreiu este al archidieceșei; dar că dreptul de administrare, între marginile regulamentului afacerilor interne, care se va stabili prin sinod pe baza testamentului, — este al comisiunei administrative instituite prin testament. Spre acest scop comisiunea să se îndrume ca priu mijlocirea consistoriului să așternă sinodului un proiect de regulament pentru afacerile ei interne, inventariu despre avere, proiect de buget și raport general despre activitatea sa.

Cu privire la punctul despre dreptul de dispunere, și anume despre dreptul de a dispune împărțirea ajutoarelor din prisosul veniturilor tipografiei la preotese sêrace, se nasce ôreși-care divergență în păreri.

Dep. I. de Preda este în contra părerei comisiunei generale, susținând că, comisiunea administrativă ar ave dreptul a dispune independent împărțirea acelor ajutoare; efectuarea împărțirii ar rămâne apoi în competența

apoi cășile, și în urmă biserica cea săsescă?! Stam incremenit înaintea fiecărei case și mă uitam la ea ca la minune, de frate-meu trebuia să me târască după el, că eu nu me puteam urni din loc. Când eram însă pe lângă biserică, am luat-o la fugă strigând: „fugi mă că cade.“ Abia am fugit câți-va pași uitându-me la biserică, când: buf preste un domnișor și cu el cu tot de pământ. Și biserica totuși n'a cădut, dar am cădut eu, de mi s'a rupt ciocru în genunche. Iar frate-meu, în loc să me mângăe pentru cădătura mea, me-a mai tras și el de ureche, pe lângă pumnii ce i-am căpătat dela domnișoru cu care am făcut cea d'ântăiu cunoscință în B. Tocma voiam să plâng, când me-am spăriat de era să mai dau odată cinstea pe rușine. Un sunet ne mai pomenit se făcea în apropierea mea: nu era nici urlet de fieră, nici mugit de taur, nici tunet, că era senin, și totuși era ce era. Me uitai în toate părțile să ved de unde vine mugitul ori tunetul acela, ce era, și nu puteam ghici că se părea că vine din toate părțile. Iar frate-meu nici că-i păsa, ci me prinse de

aripa sumanului și me trase după sine. Eu însă nu cutezam să fac un paș înainte, temându-me că voi merge tocma acolo de unde vine sunetul cel ne mai audit. După ce mi-a mai dat încă un ghiold, și mi-a spus că trag clopotu cel mare, am purces. Dar tot acolo me uitam unde-mi dise el că trag clopotu, și nu puteam crede, că sunetu nu venia de acolo, ci acum din coperișu unei curți, acum din alta, numai din turnu cel mare și muced — nu.

În dimineța următoare era să me ducă frate-meu la scôlă. Dar cine era în stare să umble pe picioare!? Tot eram țapăn și plin de beșici pe talpe și pe la degete.

Abia la o septemână am putut încălța opincile. Iar în ziua a treia dela sosire me-a dus la scôlă, ca să me scrie în protocol. De sine se înțelege că a trebuit să merg desculț — că opincile nu le puteam încălța. Domni dela scôlă, cari erau adunați în giurul unei mese, cât ce me vedură, începură a vorbi cu mine în limba lor. Eu învășasem de a casă că ori ce limbă, care nu-i românescă, e limbă păsărescă. Și când domni me năpădiau cu

întrebări în limba lor, le-am răspuns: „nu sciu păsăresce!“ Nu m'au priceput, ce am dis, dar atâta au vădut că vorbesc în limba ômenilor, după cum sciam eu. Deci m'au întreat unul într'o limbă stricată, dîcend: „ș'ai dis moi?“ „Nu sciu vorbi păsăresce“ am răspuns eu cu virtute, de s'au ținut domnu de ureche, iară ceialalți au ris. Și cum se uitau la mine și me vedeau că eu nu glumesc și schimbau între sine vorbe păsăresci, se umflau și mai tare de ris. Mie însă nu-mi venea să rid, că vedeam că ei rid pe socotela mea. „Hai a casă!“ diseiu supărat cătră frate-meu. Atunci au vădut și domni că nu-i bine, și n'au mai ris, ci au vorbit cu frate-meu în limba lor, iar unu au tot scris într'un protocol pe cum dîcea frate-meu. După ce me-au pus la protocol, a venit un domn la mine, me-a luat de mână, me-a neteșit pe bărbie și mi-a dis să vin la scôlă, că vor face din mine om.

Precum se scie, eu umblasem 4 ani la scôlă. Drept ce me-au și pus în scôla cea d'ântăiu. În acastă scôlă am mai învășat odată slovele cele nemțesci, ba și cele latinesci. Dar lucru-

naibei slovele și schimbaseră numele, așa pe slova b nu o mai chema be ci bi, pe f nu o chema ef ci fi ș. a. Dară cu toate acestea eu tot am cunoscut slovele, și în scurtă vreme am trecut la cetite

Eu eram acum la scôlă mare, ca să învăș nemțesce. În scôlă dascălu vorbea cu băeții cei de sas săsesce, cu cei de român românesce. Eu eram în cortel la un român, cu o cetă de alți băeți toți de român. La așa scôla și între așa impregiurări, cine să nu învețe nemțesce!

Dar acel cine era tocmai copilul tatânemeu. Pe semne am fost prea greu la cap, că cu puțin am scit mai mult nemțesce la capetul anului, ca la începutul anului. Dar pentru aceia hondrăneam săsesce cel puțin ca a treia parte din un puiu de sas, și apoi din scrisore și aritmetică nu me întrecea nici unul. Toți numerii i sciam cum se chiamă în limba nemțescă, și ainmolaițu il sciam și pe față și pe dos.

Îmi aduc aminte cum sa uitat la mine dascălu când m'a strigat la tablă ca să fac un Rechnung — cum i di-

consistoriului. În cas când s'ar lua comisiunii acel drept, ea n'ar mai avea nici o însemnătate.

De aceeași părere este și dep. Dr. I. Borcia, care susține că, ar fi o nerespectare a dispozițiilor testamentului, dacă s'ar lua comisiunii administrative dreptul de dispunere.

Dep. Dr. S. Păcurariu spriginesce propunerea comisiunii; dânsul n'ar voi să dea tot dreptul în mâna comisiunii administrative; dacă arhiepiscopul este proprietarul tipografiei, ea trebuie să și dispună despre proprietatea sa. Prin această comisiunea nu s'ar face iluzorică, căci la împărțirea ajutoarelor ea și da votul seu prin facearea bugetului; dreptul de a împărți însă ajutoare trebuie să fie al consistoriului, ca organ executiv al arhiepiscopiei. Modul cum să se împărțescă se va stabili prin regulamentul intern.

Dep. E. Măcelariu, apără propunerea comisiunii susținând că, chiar prin testament dreptul de proprietate se da arhiepiscopiei; prin urmare ea trebuie să aibă și dreptul de dispunere despre averea tipografiei.

În urma acestora punându-se cestiunea la vot, sinodul primesce cu majoritate propunerea comisiunii, ridicându-o la valoare de concludus.

Aceiași comisiune raportază prin același raportor despre regularea pozițiunii foiei „Telegrafului Român“ față de arhiepiscopie. Comisiunea propune sinodului spre a decide că: de orece „Tel. Rom.“ nu este foie oficială a arhiepiscopiei, sinodul nu se simte chemat a regula pozițiunea acestui diar.

Raportorul P. Cosma arată că în testamentul fericitului arhiepiscop Andrei s'ar dice că „Tel. Rom.“ să se susțină în modul redactat până acum ca foie a arhiepiscopiei.

De atunci s'au întemplat cu această foie unele schimbări în modul redactării. Dacă comisiunea tipografică, a cărei părere s'a ascultat în această direcțiune, află că este în interesul foiei să fie oficială, atunci ea trebuie să o supună regulării prin consistoriu; dacă însă comisiunea declară că, nu este foie oficială atunci, să o lăsăm independentă.

Dep. S. Păcurariu e de părere că n'ar căde în competența comisiunii tipografice a hotărâri caracterul foiei, căci dânsul ține această foie de foie bisericească și încă de foie oficială bisericească, de orece se susține cu bani bisericesci. Din acest motiv crede că dreptul de a hotărâ pozițiunea „Tel. Rom.“ este al consistoriului iar nu al comisiunii.

Dep. Dr. I. Borcia spriginesce propunerea comisiunii, căci nu află

cēm noi — când a venit în scōlă Gubernatoru însoțit de o mulțime de domni. Era tocma vēră, și din astă pricină eu umblam cât se pōte de ușor înbrăcat — singur cu cămeșă și ismele, desculț și deștins. După ce am făcut socotēla pe tablă — a fost o împărțire — Gubernatoru a vorbit cu dascălu, vr'o câteva vorbe arētând cu degetul cătră mine fiind că cu mine nu se putea înțelegē — apoi mi-a pus în mână un ban de argint, și me-a neteșit pe cap. După ce a eșit Gubernatoru din scōlă, toți copii se strinseră pe lângă mine să vedă ce mi-a dat. Toți se uita cu mirare la banul cel frumos care se lipea, că era nou. Unul dintre copii a ăis atunci că ar fi ăis Gubernatoru cătră dascălu că-i pagubă de mine. Iar dascălu când sa întors în scōlă me-a lăudat în fața tuturor, ăicēnd că me-am purtat bine și că imi va da clasă bună. Dar cu tōte acestea dascălu nu me cruța din bătae. Pare că eu eram merit să port vergile. Mai că nu era ăi lăsată de Dău isfntu, în care să nu me întindă pe bancă să-mi mēsure bātēr 3-4. Me dedasem cu bătaia, ca țiganu cu scānteile. (Va urma).

convenabil că sinodul, un corp legislativ, în parlament să se ocupe cu regularea pozițiunii unui jurnal.

Dep. N. Cristea susține că pozițiunea „Tel. rom.“ este hotărâtă prin testament destul de clar. Terminul „organ al arhiepiscopiei“ folosit în testament, să nu ne cufunde. Șaguna n'a înființat acest organ numai pentru ca să se publice întrânsul cerculare, concurse, edicte etc. ci pentru că a vėdut necesitatea, ca să fie un organ în care să se apere interesele și bisericesci și politice ale romānilor gr. or. în care fie cine din arhiepiscopie să și pōtă desfășura vederile sale, dacă află interesele bisericeii undeva jignite. În înțelesul acesta „Tel. rom.“ este foia arhiepiscopiei, după cum se dice în testament. A da regularea „Tel. rom.“ în mâna sinodului dânsul o află inconvenient, căci deputații din o sesiune avēnd un fel de vederi i-ar prescrie redactorului un mod de purcedere, iar cei din altă sesiune, cu alte vederi, iar prescrie altul, și așa ar fi o fluctuațiune continuă. Dar nici consistoriul nu ar putē fi însărcinat cu hotărârea pozițiunii foiei, căci atunci el ar putē să constringă pre redactor a publica, în contra voiei sale, în foie sa ceva pentru care dânsul, nu consistoriul pōte fi tras la dare de samă de procurorul statului, căci el și nu consistoriul figurēază că redactorul responsabil. Susține deci a rămāne pe lângă dispozițiunile testamentului.

Desbaterea terminată se pune cestiunea la vot și se primesce cu majoritate propunerea comisiunii. Cu aceste se încheie ședința la 2 ore după prânz; anunțându-se continuarea pe după amēdi la 6 ore.

În ședința de după amēdi s'a pertractat asupra propunerilor V. Roman și E. Brote.

Raportorul comisiunii pentru propuneri dep. A. Trombițaș recomēndă propunerea lui V. Roman spre primire, că adevă să se alēgă o comisiune care dimpreună cu comisiunile emise din celelalte sinode, să caute a delătura pedecile ce stau în cale funcționării regulate a organismului metropolitan, ceea ce să și face fără desbatere mai departe. În comisiunea ad hoc, se aleg deputații I. Hanea, A. Trombițaș și N. Străvoiu.

Aceiași raportor raportēază asupra moțiunii E. Brote și în numele comisiunii propune: Fiind moțiunea această în esențialul ei cūprinsă în propunerea dep. V. Roman sinodul o privește de resoltivă prin concludus de mai sus.

Pertractarea mai departe a acestui obiect la propunerea în scris a cinci membri s'a făcut în ședința confidențială. Despre această însă nu putem vorbi. Fără a fi tacsăți de indiscreții, credem însă că atāta după cât a transpirat totuși putem spune că în motivarea propunerei, dep. E. Brote, nu s'a atacat nici o persoană, nici o autoritate bisericească de asemenea putem spune că în urmă propunătorului și-a retras propunerea sa, în favorul altor două, resp. 3 propuneri, cari pe altă cale ținteau a ajunge la delăturarea pedecilor existențe. Și dacă presupunerile jucau un rol mai puțin însemnat în sinodul nostru, abunāsamă ședința presentă și sesiunea întregă decurgia în cea mai mare liniște. Multe din cele petrecute în sinod au dovedit că presupunerile multora au fost tocmai numai presupuneri.

Votându-se în urmă asupra propunerilor ce s'au ivit în acest obiect sinodul a respins propunerea comisiunii și celelalte două propuneri, primind cu majoritate propunerea dep. Răuciu: de a trece la ordinea ăilei preste acea moțiune, fiindcă ea s'ar basa numai pe presupuneri nedovedite și de

orece deslușirile date de presidiu ar fi de ajuns odihnitore. Cu aceste ședința se încheie.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Budapesta, 21 Maiu n. Suntem în perfectă activitate. Pact dualistic, statut de bancă, lege de cuotă, datoriă de 80 milioane, legi vamale, tarife și de câte tōte alte multe se desbat și se votēază în casele și în comisiunile dietei noastre. Bieții deputați în spre vor sta pe gânduri și vor dice: Mai stați pe loc, căci noue nu ne mai rămāne nimic de făcut! Părinții patriei nu cruța nici ostenelă nici asudore în ferbințala ăilei. Ei vor se scōtă odată postata începută și apoi țera să resuffle ăcece ani de ăile în tignă.

Activitatea de aici parlamentară — mai are pe lângă laudabila productivitate și altă bunătate de mare importanță în ăilele noastre.

Ea, ne deschide din când în când sanctuarul diplomației. Atunci nu numai membrii legislativelor, dar și noi, cari numai ascultăm ce ăic dēnsii în discursurile lor, ochim câte un pic în cărțile diplomatice și apoi când ajunge trēba să scim noi așdătorii ceva, o scie tōtă lumea.

Episoda cea mai interesantă pentru publicul D-vōstre cred a fi patrioticul discurs al domnului ministru president Tisza în casa magnaților. Interesantă pentru aceea ăic că discursul acesta este cel mai colorat cu resboiu dintre tōte discursurile câte le a rostit cu ocaziunea creditului de 60 milioane. Dl Tisza numesce tratatul dela San Stefano „năsip în ochi“ și „lucru copilăresc.“ Vorbesce mai departe de apărarea intereselor monarhiei pe cale pacifică, dacă se pōte, dar cere creditul, ca decumva ar fi necesariu resboiul, să se pōtă trece la el, fără de pericolul de a nu fi pregătite cele premergătoare resboiului. Mult n'a ăis ministrul cu cuvintele aceste, a ăis însă deajuns ca să se vedă, că de pe banca ministerială să pune resboiul în perspectivă.

Va fi cu tōte aceste resboiu? Întrebarea această se aude de atātea ori, dar ve asigur — nimenea nu e în stare să dea un rēspuns hotărât la dēnsa. Pe la noi sūnt destui, cari se tem că va fi, dară nu între Anglia și Rusia, ci între noi și Rusia. Această este părerea șovinștilor nostri. Ce să aibă Rusia cu noi, asta nu o sciu nici ei, fără așa dau cu socotēla. Într'această i întăresce și inspecțiunea ce o face gen. honvedilor Graef în nordul Ungariei. „Mi vine a crede că șovinștii înșiși nu cred în resboiu, ba și dacă ar crede le ar fi grōză de credința lor. Le vine însă bine credința lor prefăcută, pentru că au ocaziune ași mai versa venitul asupra naționalităților, pe cari le înfățișēază nesigure și le injură de trădătoare... Cu alte cuvinte, ei vor să se arate lumii că de n'ar fi ei s'ar prăpădi lumea și țera.

Publicul nostru din capitală, așa de înaintat cum este în cultură, la interesat mult spēndurarea unui osândit Rozsa Istvan; era mare întrebare de părțicele din strēngul spēnduraturului.

Procesele de presă se înmulțesc. Deunăți se osândi un colaborator dela „Egyetértés.“ Acum o să ne delectăm la o pertractare care privește pe o altă foie nemțască. — Din bine tot mai în bine.

Se speră că va fi congres. O amintesc ca noutate vechiă. ō.

Varietăți.

* (Comitetul permanent) al comitatului Sibiului a publicat Comitetul comitatens din anul 1877.

După acel comput a încurs din percepțiile preliminate 48941 fl. 02¹/₁₀ cr., s'au spesat 46806 fl. 70¹/₁₀ cr., rezultă o economisare de 2134 fl. 31¹/₁₀ cr. ce costă din pretensiuni active.

* (Concurs). Pretura Sălistei a scris după cum cetim în „H. Ztg“, concurs la ocuparea postului de notariu cercual pentru comunele impreunate Săcel și Mag până în 10 Iuniu a. c. — Emolumentele sūnt: leafa de 400 fl. v. a. în bani, cortel precum și tacele stabilite pentru scriitori private prin reprezentanțiile comunale. — Reflectătorii la acest post au ași instrui recursele lor în sensul art. de lege XVIII din anul 1878 la amintita pretură în termenul deschis.

* (La tērgul Nocrichiului) din 28 și 29 Maiu st. n. este oprită mânărea de vite rumegătoare și negoțul cu produse crude dela vite de aceste.

* (Cerașe) se vēnd în piața noastră. Sūnt aduse din Ungaria pe drumul de fer.

* (Monete de 10 cr. false) sūnt în circulațiune. Se cunosc numai pe sunetul lor mai aspru.

* (Pesta bovină în Șelimběr). În decursul ăilei de 23 l. c. au murit 5 vite și s'au însănoșat 11 iar 25 s'au bolnăvit. Peste tot au fost în aceeași ăi sara 50 de vite bolnave, dintre care 7 merg spre însănoșare. Veterenariul statului Klima a sosit joi aici și va rămāne în Șelimběr.

* (Societatea de lectură „Iulia“) a junimei romāne de la Universitatea din Cluj invită la Maia-lul ce'l va arangia în 2 Iuniu st. n. 1878 în grădina „Regina Angliei“. Începutul la 4 ore d. m. — Comitetul arangiatoriu este următorii: Absolon Todea, președinte. Augustin Ungur, Benjamin Pop, Teodor Mihalyi, Augustin Nicōră, Vincēțiu Nicōră, Vasiliu Dumbrava.

Prețul unui bilet de intrare 1 fl. de persoană, 2 fl. 50 cr. de familie. — Bilete de intrare se pot cāpēta în 2 Iuniu st. n. a. m. de la 9—12 ore în casina romānă, — iar după amēdădi de la 3 ore în localul pretrecerei.

* (Necrolog). I. Comșa, tinērul teolog absolut și sfințit întru preot în 1 și 2 Aprilie a. c. pentru Torcla de lângă Cincu mare, a perdit prin mōrte pe iubita sa soție, după ce au viețuit la olaltă numai aproape 4 septămāni. —

Remășițele tinerei preotese se petrecură în cimiteriu în 30 Aprilie 1878. —

Pre preotēsa tinēră o plāng părinții cu 8—9 frați, dimpreună cu tatal preotului tinēr, carele încă este preot vėdov aproape de 3 ani.

* (Misiunea lui Sturza) la Viena, ne spune „Fremden-Blatt“, privește în prima linie juncțiunea dorită de România la Orșova. Regimul ung. nu vede bucurosi juncțiunea această și o concede numai pe lângă condițiunea că între Verciorova și Orșova, cele 4 kilometri, se rămānă fără șini. Condițiunea această stă în legătură cu convențiunea din 1874, conform căreii ambe juncțiunile de la Orșova și Predeal să se predea deodată comunicațiunii. Sturza a promis în Budapesta că dacă nu întrevin evenimente resboioase, România se lēgă a da linia Ploesci-Predeal gata până pe la mijlocul anului viitoriu; firesce promisiunea această are România a o îndeplini dacă Ungaria se învoiesce acum la perfecta juncțiune la Verciorova-Orșova. Ministrul de comunicațiuni a promis că va lua în considerare propunerea lui Sturza. În pauza această Sturza s'a răpēzit până la Viena. Aci are de gând a ventila cestiunea unei juncțiuni nouē Sibiului-Pitești prin vama Turnului roșu și tot-

odată a risipi temerile strategice, de care se dice că ar fi preocupat ministerul imperial de rebel. Mai departe se dice că va fi vorba și de o continuare a liniei Orșova-Verciorova preste Vidin. — Pre cât scim societatea Staatsban a făcut toate dispozițiunile ca cele 4 kilometri să nu impedeze comunicațiunea cu drumurile române.

* (Linia ferată Caransebeș-Orșova) sa predat duminică în totă linistea și fără ceremonie comunicațiunei. De astăzi înainte comunică trenurile regulat după ordinea nouă până la Orșova.

* (Din viața lui Victor Emanuel). Aureola unui domnitor, pôte, nu a fost încoronată, înaintea națiunei sale, cu o mai mărătă cunună de mituri, decât aceea a regelui Italiei unite. Presintăm aici o mică probă, din acele narațiuni, frământate de fantasia italiană, ce sânt menite a eterniza memoria numelui lui Victor Emanuel. Era anul 1830, când Victor Emanuel, care era atunci de 10 ani, eșise la preumblare pe lângă castelul Valentino, cu fratele său mai mic, ducele Ferdinand de Genua, ce era de 8 ani. Din întâmplare au dat în calea lor de o cetă de țigani, ce se oprise tocmai acolo cu corturile lor. Capii regali nu își putură stăpîni curiositatea, de a dice unei țigănci bătrâne să le dea de noroc. Ducele de Genua care era mai curajos, întinse întâiu mâna; țigancă esamină liniile de pe ea și dîse prințului: „Tu vei fi un soldat curajos și vei muri june.” „Pe câmpul de bătăie?” întrebă prințul Ferdinand. „Nu, pe patul teu.” Acum pași Victor Emanuel și și întinse mâna. Bătrâna părea a pregeta întâiu, și arăta ôre care șfală și strîmptorare, cercetând mai cu atențiune liniile mânei junelui. „Ce,” dîse Victor, „nu te ajută arta?” Ba nu replică profetițoarea „știința mea e infalibilă, dar eu citesc în mâna și o sôrtă atât de mărătă, atât de strălucită, în cât abia me pot încrede ochilor.” Prințul zîmbi, și șopti fratelui seu plecându-se la ureche: „O să vezi, îmi va dice că voi fi odată rege. De sigur ne a vădut undeva.” Țigancă se întorse la aceste cuvinte, și lăsând mâna junelui, dîse: „Da vei fi rege, dar regele Italiei unite. Prințul făcu o misce. „Liniste!” zise femeia, înălțînduși vocea. „Da, tu vei fi rege, regele Italiei; Roma îți va fi capitala, și Quirinalul papiilor, palatul teu, unde vei muri de o môrte grabnică.” Victor Emanuel și-ar fi reamintit această profeciție întrînd în Roma, și nu putu înăduși un simțiment de spaimă superstițioasă, instalându-se în Quirinal.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Modeluri

de PROSĂ ROMÂNĂ. *)

A. BĂLCESCU. **)

a) *Istoria Românilor sub Michaiu Vodă Vitezul.*

Cartea I.

Libertatea națională.
(1593. — Aprilie 1595).

I.

Deschid sânta carte unde se află înscrisă gloria României, ca să pun di-

*) Ne-am hotărît a pune sub ochii cetitorilor nostri *modeluri de prosă română* cu acel scop de căpetenie, ca să dăm prilej la o judecată între nisuițele noastre, privitoare la o limbă adevărat românească, și scôla Blajului și a Blăjeniișilor. Am ales doi prosatori, netăgădui clasici pe câmpul literaturii noastre: *Bălcescu și Odobescu*, acela mort, acesta încă între cei vii. Provoacă pe protivnicii nostri cu *curata latinie*, să ne opună pe unii de ai lor de aceeași greutate, ca și a pomeniților doi scriitori. De altmîntrelea ne rezervăm ôre care observări pentru un articol deosebit.

**) *Istoria Românilor sub Michaiu Vodă Vitezul* urmată de scrieri diverse de *Nicolae Bălcescu*. București. 1878. (XX, 678 p. 8°). Se află de vîndare și în tipografia arhidieceșană în Sibiu. Prețul unui exemplar 2 fl. v. a.

naintea ochilor filor ei câte-va pagine din viața eroică a părinților lor. Voiu arăta acele lupte uriașe pentru libertate și unitatea națională, cu care Românii, sub povățul celui mai vestit și mai mare din voevodii lor, încheiară vécul al XVI-lea. Povestirea mea va cuprinde numai opt ani, 1593—1601, dară anii din istoria Românilor cei mai avuți în fapte vitejesci, în exemple minunate de jertfire cătră patrie. Timpuri de aducere aminte glorioasă! timpuri de credință și de jertfire! când părinții noștrii, credincioși sublimi, îngenunchiau pe câmpul bătăliilor, cerend de la Dumnezeu armatelor laurii biruinței sau cununa martirilor, și ast-fel îmbărbătați, ei năvăliau unul împotriva a dece prin mijlocul vrăjmașilor, și Dumnezeu le da biruința, căci el e spriginitoriul pricinilor drepte, căci el a lăsat libertatea pentru popore și cei ce se luptă pentru libertate, se luptă pentru Dumnezeu!

Moștenitori ai drepturilor pentru păstrarea cărora părinții noștrii s'au luptat atăta în vécurile trecute, fie ca aducerea aminte a acelor timpuri eroice să deștepte în noi simțimentul datorinței ce avem d'a păstra si d'a mări pentru viitorime această prețioasă moștenire!

II.

Aron-Vodă domnia în țera Moldovei și Alexandru Bogdan în țera Românească. Robi tremurând în mijlocul desfătărilor, pe un tron cumpărat cu bani, ei stau ocrotiți împotriva dreptei resbunări a poporului, de paznici străini, turci și unguri, prădau, chinuiau și îngroziau o țera ce nu o sciau iubi. Mulțime de ianiceri și arendași turci, de la cari ei luaseră bani în camătă pentru cumpărarea domniei, îi înșoțiseră în țera. Spre a se despăgubi de banii lor, unii din turci luară în arendă dajdiile publice, alții umblau cu dăbilarii domnesci pentru stringerea dajdiilor, alții țineau drumurile și prădau pe neguțători și toți resfătându-se prin tôte unghiurile țerii, jăcuiau și chinuiau pe bieții țerani, despoindu-i de tot ce aveau, rușinându-le mierile și fetele de față cu dînșii și răpindu-le al decelea din feciori spre a-i pregăti la recrutarea ianicerimei. *) Înșuși boierii și jupănesele lor nu erau scutiți de omor și siluire.

Veni o di când aceste locuste selbatice nu mai găsiră ce prăda; atunci cădura toți în sarcina domnilor. Aron-Voevod, spre a se puté plăti de datoriici, izvodi ca de tot omul din țera să se dea câte un bou și orându, spre a stringe această nouă dajdiă, turci cari luând tôte vitele de la cei ce aveau spre a împlini pentru acei ce nu aveau, sleiră țera și de vite, aceste sôțe ale muncii țeranului, de remaseră ômenii fără a avé cu ce se hrăni. Mult mai mare, de se pôte, era asuprirea în țera Românească, unde domnul, silit fiind a plăti o dobéndă grea la creditorii turci, cari nu mai aveau ce jăcui, urcă datoriile unei țeri sleite cu totul, la suma preste măsură de mare, de dece povôre de aur. Toți boierii țerei Românești cari scăpaseră de môrte și pribegie și a căror inimă ofta după libertate, sângera pentru suferințele țerei, începură a se aduna, a se sfătui. După revolta nenorocită din Moldova a Orcheienilor și a Sorocenilor împotriva lui Aron, neîndrăsnind a se bizui singuri numai pe sine în starea de slăbiciune în care se afla țera, cugetară la ajutôre și protecții străine. Spre această se adresară la republica Veneției cerend protecția și suzeranitatea ei ca să se mântuie de Turci; dar egoista republică, calculând folôsele-cum și pagubile ce i-ar puté veni primind această propunere, găsi

*) După o lege vechiă a împărăției turcesci la care înse până atunci nu fuseseră supuse țera Românească și Moldova.

cu cale că interesul nu o iartă a primi să mântuie o nație chinuită de la care puțin căscig putea să aibă.

După înjosirea acestui act fără isbândă, Românii vădură că ce le mai remâne de făcut este să caute însuși a se mântui și că țera lor a ajuns într'unul din acele minute mari, când o nație trebuie să piară sau, luând inimă din suferința și desperarea sa chiar, printr'o silință mare și puternică, însăși să se mântuiască. Împregiurări favoritôre din afară nu lipsiră la dorința ômenilor, nici ômenii nu lipsiră împregiurărilor.

(Va urma.)

Bibliografie.

Convorbri literare. Anul XII — Nr. 2—1 Maiu 1878.

Sumariu: Napoleon III. trei audiențe la palatul Tuilleriilor 1859. de V. Alecsandri. — O alegere la senat, comedie în patru acte de Iacob Negruzi (sfîrșit). Pasiunile, trad. din Retorica lui Aristotele, Cartea a doua, de I. Caragiani (sfîrșit). — El, poesie V. Hugo, trad. de P. V. Grigoriu. — Stelele, Domnișoarei F..., O clipă, Dor de Mare poesii de I. S. Nenițescu. — Môrtea ducelui Caița, Sfinții împart averile, Grecescu Manole ca naș, poesii populare sêrbești și muntenegrene. — Bibliografie. — Correspondință — Erată. — Dimitrie Petrino †.

Sciri ultime.

(După „S. d. T.-B.”)

Viena, 24 Maiu n. „Polit. Corr.” află din Constantinopole: Se vorbește cu hotărîre, că în timpul cel mai de aprôpe Pôrta va recerca pe Austro-Ungaria, a ocupa insula dunărenă Adakaleh (la Orșova). Aici domnesce convingerea, că Austria va satisface acestei recercări.

Budapesta, 24 Maiu n. Casa magnaților a acceptat proiectul despre cuotă.

Berlin, 24 Maiu n. Parlamentul german a respins la a doua ceterire a legii contra democrației-sociale paragraful 1 cu 251 contra 57 voturi. Guvernul a declarat după acesta, că nu pune nici un preț pe o desbatere mai departe. Sera s'a închis sesiunea.

London, 24 Maiu n. Dela Bombay a sosit la Malta un regiment de infanterie. „Standard” împărtășește: Congresul se va întruni. Elementele unei înțelegeri între Anglia și Rusia sînt ajunse. Țarul a făcut concesiuni considerabile.

„Morningpost” anunță: Șuvaloff aduce bunăvoința la o apropiare și un plan general pentru ajungerea la împăcare. Rusia se codesce ce e drept, a anula tratatul dela San Stefano, pregătesce însă discusiunea tratatului la congres.

Bursa de Viena

din 12/24 Maiu 1878.

Metalicele 5%	62 10
Împrumutul naț. 5% (argint)	65 —
Împrumutul de stat din 1860	114 —
London	120 85
Argint	105 15
Galbin	5 69
Napoleon d'aur (poli)	9 66 1/2
Valuta nouă imperială germană	59 70

Economic.

Arad, 18 Maiu n. Grâu s'a adus cu imbelșugare a avut bună trecere. Notăm: Grâu fl. 9—10.40 pro m. a. metrică; sêcară s'a oferit puțină și a ramas cu fl. 7.50; orz fôrte puțin, unele partii au reușit cu fl. 7.20 pro m. m. Ovêșul cu desêvêșire negligat, vîndându-se nominal cu fl. 6.30. Cucuruz s'a oferit și s'a vîndut relativ fôrte bine; cumpătororii ingeni continuă a românc rezervăți, dar sau prezentat mulți ardeleni, cari au toemît pe termine cu fl. 7—7.45 pro m. m. Spirtul s'a vîndut în m. re cu 31.50 fără bute, în mic cu 32 fără și 33.75 cu bute pro 100% litre.

Estras din fôia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 12 Iunie și 12 Iulie imobil. lui Timoteiu Negyes în Șomcuta

mare (jud. cerc.); în 26 Iunie și 26 Iulie imobil. lui Carol Gergelyfi în Rêțeg (tribun. Dej); în 17 Iunie și 17 Iulie imobil. lui Stefan Mihaly în Cluj (tribun.); în 3 Iunie imobil. lui Ioan Csanyi în Abrud (jud. cerc.); în 20 Maiu și 24 Iunie imobil. lui Ioan Dusa în Meșterhaza; în 20 Iunie și 22 Iulie imobil. lui George Moldovan în Meșterhaza (jud. cerc. Reghinul săsesc); în 13 Iunie și 16 Iulie imobil. lui Ioan Recker și George Bugnariu în Sălistat (jud. cerc. Sighișoara); în 18 Iunie și 19 Iulie imobil. lui Ladislau Boer în Coveșd (jud. cerc. Medias); în 25 Iunie și 30 Iulie imobil. lui Iosif Seibriger în Murăș Oșorheiu (tribun.); în 24 Iunie și 24 Iulie imobil. lui Coman Șopa în Săcel (tribun. Sibiu); în 12 Iulie și 12 August imobil. lui Coman Lieriu în Reșinar în 6 Iunie imobil. lui Mihaiu Schuster în Șura mică; în 24 Iunie și 24 Iulie imobil. lui Francisc baron Reischenstein în Cristian și Sibiu (trib. Sibiu); în 5 Iunie imobil. lui Constantin Bastea în Lupșa (jud. cerc. Abrud); în 14 Iunie și 16 Iulie imobil. lui Petru Istvan în Mărisor (jud. cerc. Hațeg); în 14 Iunie și 15 Iulie imobil. dnei Teodor Ciucean în Ciucia (jud. cerc. Huedin);

Nr. 17. 1878.

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei de al doilea paroch în comuna Topârcea, ppresbiteratul Mercurei se deschide concurs cu terminul până la 3 Iunie a. c. st. v.

Doritorii de a ocupa această stațiune de a 3-a clasă se binevoiescă a-și adresa cererile lor, — instruite conform stat. org. și concluserilor si nodali din 1873. — subsemnatului oficiu până la terminul indicat. —

Dotațiunea numitei stațiuni:

1. Folosirea a 11. jug. 397° pământ parte arătoriu parte fenaț
2. Acidențele stolari usuate dela 205 familii; cari tôte computate la olaltă dau o sumă de preste 400 fl. v. a.

Mercurea, 21 Aprile, 1878.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Mercurei

Ioan Droc, m. p.

3—3 adm. prot.

Nr. 390 ex. 1878.

Pertractare de ofert.

În 25 Iunie a. c. n. înainte de améđi 10—12 cêsuri va avé loc o pertractare de ofert pentru predarea tăierei de pădure a munților Sadului și Lotrului — ce se mărginesc cu România și aparțin proprietății celor șapte județe — pe timp de 10 ani în oficiul central al Universității săsesci din Sibiu, piața mare Nr. 15, cat. II.

Prestațiunea anuală constă în ținutul Sadului 6468.5 metri cubici a 60 cr. v. a. în ținutul Lotrului — 10,600 metri cubici a 16 cr. v. a.

Soiul de lemn este mestecat din pini și fagi.

Oferte în scris ce trebuie să conțină și declarația, că planul tăierei și condițiile tratatului sînt cunoscute oferentului, și că acesta se supune celor din urmă după deplinul lor cuprins, — aceste oferte în scris împreună cu vadiu, adecă pentru ținutul Sadului pr. fl. 340 — v. a., și pentru ținutul Lotrului pr. fl. 170 — v. a., — sînt cel mult până în 24 Iunie a. c. n. a se trâmite franco sau a se preda în persônă la oficiul central al Universității săsesci în Sibiu, unde sînt a se vedé planurile de tăiere și condițiile contractului.

Obțiitoriului i se va computa vadiul în cauțiunea ce este a se pune după contract, iar celorlalți oferenti li se va restitui.

Sibiu în 14 Maiu 1878.

Dela Oficiul central al Universității săsesci.

3—3

Posta Redacțiunei.

R. S. în Boșca mont. Statutele se vor eșpăla la începutul săptămănei viitoare, când se va începe și publicarea.